

СТАНОВИЩЕ

Върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

Област: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.7. Администрация и управление

Научна специалност: Организация и управление на производството

Автор на дисертационния труд: Александър Стоянов Стоянов

Научни ръководители: проф. д-р инж. Огнян Димитров Андреев

доц. д-р инж. Наталия Венкова Колева

Тема на дисертационния труд: „Изследване на устойчиви бизнес модели на производствени предприятия и подход за тяхното интегриране във веригите на доставките им в контекста на европейския зелен пакет“

Член на научното жури: доц. д-р Анка Иванова Цветанова

I. Актуалност на изследователската проблематика

Изследователската тематика на настоящата дисертация се характеризира с висока степен на актуалност и значимост в контекста на прехода към устойчиво развитие, формулиран от стратегически документи на Европейския съюз, в т.ч. Европейския зелен пакт. Производственият сектор, като носител на значителен ресурсен отпечатък, следва да реорганизира своите бизнес модели в съответствие с нововъзникващите екологични, регулаторни и пазарни изисквания. В тази връзка, обектът на изследване – веригите на доставки на производствените предприятия в контекста на тяхната адаптация към принципите за устойчиво развитие – попада в центъра на съвременния академичен и управленски дискурс.

II. Теоретико-методологична обосновааност

Докторантът демонстрира задълбочено познаване на съвременните теоретични постановки в областта на устойчивите бизнес модели, управлението на устойчивостта на предприятията и техните вериги на доставки. Авторът систематизира и критично анализира актуална научна литература на международно равнище. В дисертационния труд се демонстрира последователна и аргументирана оценка на въздействието на устойчивите бизнес модели спрямо целите на Европейския зелен пакт, с акцент върху измерими показатели като въглеродни емисии и енергийна ефективност. Извършен е задълбочен нормативен анализ на европейски стратегии и директиви, който осигурява солидна регулаторна основа за оценка на приложимостта на устойчиви практики в производството.

Използването на хибриден подход, основаващ се на три основни компонента - системна динамика, анализ на жизнения цикъл и многокритериален анализ, дава възможност за създаването на холистична картина на устойчивостта, което добавя методологична дълбочина и обективност при вземането на решения. Секторният фокус върху батериите, текстила и възобновяемата енергия допълва практическата стойност на изследването.

III. Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси

Методическият апарат, използван в дисертационния труд, е съобразен в пълна степен с формулираната основна цел и изследователските задачи. Авторът прилага интегриран подход, включващ емпирично изследване, системен анализ, логическо моделиране и оценка чрез експертна и количествена обработка. Използваните методи – анкетиране, експертна оценка, класификационен анализ, моделиране на устойчиви бизнес конфигурации и идентифициране на ключови фактори – кореспондират с поставените цели и предпоставят валидността на направените изводи. Постигнатите приноси – както научни, така и приложни – са логическо следствие от реализираната изследователска стратегия. Съществува ясна съгласуваност между емпиричната база, аналитичните инструменти и крайните резултати, което свидетелства за високо равнище на изследователска компетентност от страна на докторанта.

IV. Научни и научно-приложни приноси

Научно-приложните и приложни резултати, постигнати в рамките на дисертационния труд, се характеризират с висока степен на оригиналност и релевантност спрямо съвременните предизвикателства, пред които са изправени производствените предприятия в контекста на устойчивото развитие.

Теоретичната част на изследването демонстрира задълбочено разбиране за съществуващите концепции в областта на устойчивите бизнес модели и ги надгражда чрез предлагането на динамичен хибриден подход за интегриране на устойчиви практики и бизнес модели във веригата на доставките.

От приложна гледна точка, дисертацията предлага иновативни управленски решения, съобразени с реалните предизвикателства, пред които са изправени индустриалните предприятия. Приложимостта на разработения подход е потвърдена, чрез емпирично валидиране, резултатите от което подпомагат организациите да оценят текущата ситуация и да предприемат действия за внедряването на по-устойчиви практики в дейността си.

V. Публикационна активност

Докторантът демонстрира активна научна дейност чрез публикуване на материали, отразяващи основни резултати от дисертационния труд. Представените публикации кореспондират с темата на изследването и отразяват основните научни принуси на автора. Те потвърждават, че научната продукция отговаря на критериите за допускане до защита на образователната и научна степен „доктор“.

VI. Критични бележки и въпрос

Единствената ми препоръка към докторанта, с оглед на представената методиката за оценка и интегриране на устойчиви бизнес модели във веригите на доставките, е да доразвие изследвания проблем в посока създаването на подход за цялостна оценка на устойчивостта на бизнес моделите на производствените предприятия, която да обхваща индикатори не само в областта на екологичната

устойчивост, но и други важни за устойчивото развитие направления, като икономически, социални, стратегически и др. аспекти.

VII. Заключение

Дисертационният труд отговаря в пълна степен на изискванията на чл. 12 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, на чл. 27 от Правилника за неговото прилагане, както и на вътрешните нормативни актове на Техническия университет – София. Тематиката на разработката е съвременна и с висока значимост, като съдържанието ѝ се отличава с оригиналност както от научна, така и от приложна гледна точка. Дисертацията адресира ясно формулиран управленски проблем и представя резултатите от проведено задълбочено научно изследване. На основата на анализа са направени обосновани обобщения и изведени приноси, които притежават безспорна научна стойност.

С оглед на гореизложеното препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на маг. Александър Стоянов Стоянов образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Организация и управление на производството“, в професионално направление 3.7 „Администрация и управление“.

Дата: 05.05.2025 год.

Член на научното жури:.....

доц. д-р Анка Цветанова

STATEMENT

On the Dissertation Work for Acquiring Educational and Scientific Degree "Doctor"

Scientific Field 3.7 Administration and management,

Scientific Specialty „Production organization and management“

Author of the Dissertation: Aleksander Stoyanov Stoyanov

Scientific Supervisors. Prof. Dr. Eng. Ognyan Dimitrov Andreev

Assoc. Prof. Dr. Eng. Nataliya Venkova Koleva

Topic of the Dissertation: "Research on sustainable business models of manufacturing enterprises and an approach for their integration into their supply chains in the context of the European Green Package"

Member of the Scientific Jury: Assoc. Prof. Dr. Eng. Anka Ivanova Tsvetanova

I. Relevance of the Research Problem

The research topic of the dissertation is characterized by a high degree of relevance and significance in the context of the transition to sustainable development formulated by strategic documents of the European Union, in particular The European Green Pact. The manufacturing sector, as a significant resource footprint, should reorganise its business models in line with emerging environmental, regulatory and market requirements. In this regard, the object of study - the supply chains of manufacturing enterprises in the context of their adaptation to the principles of sustainable development - is at the centre of contemporary academic and management discourse.

II. Theoretical and Methodological Soundness

The PhD student demonstrates a thorough knowledge of current theoretical frameworks in the field of sustainable business models, sustainability management of enterprises and their supply chains. The author systematizes and critically analyzes current scientific literature at the international level. The dissertation demonstrates a coherent and substantiated assessment of the impact of sustainable business models against the objectives of the European Green Pact, with a focus on measurable indicators such as carbon emissions and energy efficiency. An in-depth regulatory analysis of European strategies and directives is conducted, providing a solid regulatory basis for assessing the applicability of sustainable practices in manufacturing.

The use of a hybrid approach based on three main components - system dynamics, life cycle analysis and multi-criteria analysis - enables the creation of a holistic picture of sustainability that adds methodological depth and objectivity to decision-making. The sectoral focus on batteries, textiles and renewable energy adds to the practical value of the study.

III. Correlation of the Chosen Research Methodology and the Set Aim and Objectives of the Dissertation with the Achieved Contributions

The methodological apparatus used in the dissertation is fully consistent with the formulated main aim and research objectives. The author applies an integrated approach including empirical research, system analysis, logical modelling and evaluation through expert and quantitative processing. The methods used - questionnaire survey, expert evaluation, classification analysis, modeling of sustainable business configurations and identification of key factors - correspond to the set objectives and assume the validity of the conclusions drawn. The achieved contributions - both scientific and applied - are a logical consequence of the implemented research strategy. There is a clear coherence between the empirical basis, the analytical tools and the final results, which testifies to a high level of research competence on the part of the PhD student.

IV. Scientific and Applied Contributions

The scientific and applied results achieved within the framework of the thesis are characterized by a high degree of originality and relevance to the contemporary challenges faced by manufacturing enterprises in the context of sustainable development.

The theoretical part of the research demonstrates a thorough understanding of existing concepts in the field of sustainable business models and builds on them by proposing a dynamic hybrid approach to integrate sustainable practices and business models in the supply chain.

From an applied perspective, the dissertation proposes innovative management solutions tailored to the real challenges faced by industrial enterprises. The applicability of the developed approach is confirmed through empirical validation, the results of which help organisations to assess the current situation and take action to implement more sustainable practices in their operations.

V. Publication Activity

The PhD student has demonstrated active scholarly activity by publishing material reflecting the main results of the thesis. The publications presented correspond to the research topic and reflect the main scientific compulsions of the author. They confirm that the scientific production meets the criteria for admission to the defense of the educational and scientific degree "Doctor".

VI. Critical Comments and Question

My only recommendation to the PhD student, in view of the presented methodology for the assessment and integration of sustainable business models in supply chains, is to further develop the research problem in the direction of creating an approach for a comprehensive assessment of the sustainability of business models of manufacturing companies, which would cover indicators not only in the field of environmental sustainability, but also other important for sustainable development areas, such as economic, social, strategic, etc.

VII. Conclusion

The dissertation work fully meets the requirements of Article 12 of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, Article 27 of the Regulations for its implementation, as well as the internal regulations of the Technical University of Sofia. The topic of the development is contemporary and of high relevance, its content is distinguished by originality both from the scientific and applied point of view. The dissertation addresses a clearly formulated managerial problem and presents the results of an in-depth scientific study. On the basis of the analysis, justified generalizations are made and contributions are derived that possess undeniable scientific value.

In view of the foregoing, I recommend the esteemed scientific jury to award Alexander Stoyanov Stoyanov the degree of „Doctor“ of Education and Science in the scientific specialty " Production organization and management ", in the professional field 3.7 "Administration and Management".

Date: 05.05.2025

Member of the scientific jury:

Assoc. Prof. Dr. Anka

Tsvetanova